

РЕШЕНИЕ

№ 8725

гр. София, 29.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 156 СЪСТАВ, в публично заседание на седми юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ВА

при участието на секретаря ЕД
като разгледа докладваното от ВА Гражданско дело № 20221110100805 по
описа за 2022 година

РЕШЕНИЕ

29.07.2022 г., гр. София

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, I Г. О., 156-ти състав, в открито публично заседание на седми юли през две хиляди и двадесет и втора година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВА

при секретаря ЕД, като разгледа докладваното от съдия ВА гр. дело № 805/2022 г. по описа на СРС, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. ГПК.

Подадена е искова молба от „ХЦ“ ЕООД срещу ЕВ. Й. АРН., като се твърди, че страните били сключили договор за обучение и квалификация от 01.09.2019 г. Поддържа, че по силата на договора се бил задължил в качеството на работодател да извърши разходи за обучение на ответника и специализация в сферата на естетичната медицина. Навежда доводи, че по силата на договора ответницата се била задължила да работи при работодателя за срок не по-малко от 5 години, след влизане в сила на сключен трудов договор. Излага съображения, че между страните бил сключен Трудов договор № 3/31.01.2020 г., като с оглед договореното служителят можел да бъде обучен през целия период на заетост, за което бил сключен договора от 01.09.2019 г. Твърди, че бил сторил разноски за обучение и командировки на ответницата в България и чужбина, като подробно сочи заплатените суми по пера, като общата сума била 11641,93 лева. Поддържа, че с уведомления от 02.03.2021 г.

ответницата била прекратила и двата договора, за което била издадена заповед от работодателя. Сочи, че с оглед клаузите на договор за обучение и квалификация от 01.09.2019 г. за ответницата било възникнало задължение да възстанови всички дължими разходи за обучението, увеличени с 20 %, като била дължима сумата от 13970,32 лева. Навежда доводи, че ответницата била поканена да заплати дължимите суми, но същата не била изпълнила задължението си, поради което била изпаднала в забава, като се дължала и мораторна лихва в размер на 601,55 лева за периода 09.08.2021 г. до 10.08.2022 г. Иска ответницата да бъде осъдена да заплати претендираните суми, както и сторените деловодни разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е подаден отговор на искова молба, като сочи, че исковете са процесуално допустими, но неоснователни. Твърди, че не оспорва обстоятелството, че между страните е бил сключен договор за обучение и квалификация от 01.09.2019 г., както и трудов договор от 31.01.2020 г., както и че на 02.03.2021 г. била подала пред ищеца предизвестие за прекратяване на трудовото правоотношение, което било прекратено със Заповед за прекратяване на трудовото правоотношение № 2/02.03.2021 г. Поддържа, че когато е налице хипотезата на договор за повишаване на квалификацията и е поето задължение да се работи определен период при работодателя, то тогава се дължало възстановяване единствено на действително направените разходи и то в размер, който е съответен на неизпълнението на задължението, което обосновава. Навежда доводи, че с оглед принципа на добросъвестността и забраната за неоснователно обогатяване, компенсацията за вреди следвало да обхваща действителните такива, като същите се съизмерявало с неизпълната част от договора, като в случая сочи, че е работила 1 г., 1 месец и 4 дни, което е повече от 1/5 от срока, което следвало да се приспадне от неизпълнението. Излага съображения, че клаузата на чл. 4, ал. 2 и клаузата на чл. 5, ал. 2 от договора за обучение от 01.09.2019 г. е изначално нищожна, тъй като излизала извън присъщите на неустойката функции. Аргументира, че неустойката в случая била компенсаторна – за пълно неизпълнение, а не като мораторна, като размерът ѝ не съответствал на направените от работодателя разходи за обучение, като значително надвишавал значимостта на неизпълнението. Евентуално сочи, че ако неустойката не била нищожна то при тълкуване на договора, същата била недължима, а освен това работодателят не можел да претендира неустойка, а единствено възстановяване на разходите за повишаване на квалификацията и то до размера на неизпълнението на договора. Твърди, че работодателят не е сторил посочените в исковата молба разходи, като претенцията била недоказана и по размер, което обосновава подробно. Поддържа, че за част от обученията в които се твърди от ищеца, че била участвала между страните нямало валидно сключен договор, съответно била на работа в лечебно заведение. Навежда доводи, че освен това от представените доказателства не можело да се направи извод дали обученията са действително проведени, съответно кое или кои лица са били обучавани. Излага съображения, че е участвала в обучение от 01.06.2020 г., но стойността на последното била в размер на 100,00 лева, а не на 1000,00 лева. Развива съображения, че ищеца не установява да са настъпили вреди. Твърди, че претенцията за неустойка – увеличение върху главницата с 20 % е неоснователна, тъй като клаузата била нищожна. Поддържа, че не се дължи мораторна лихва, тъй като не било ясно коя сума следвало да се счита за главница, а освен това било недопустимо да се начислява лихва върху неустойка, както и претенцията била неоснователна с оглед неоснователността на главния иск. Иска отхвърляне на предявените искове, Претендира разноски.

Съдът, като съобрази правните доводи на страните, събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

СРС, 156-ти състав е сезиран с първоначално обективно, кумулативно съединен осъдителни искове с правно основание чл. 82 ЗЗД, във вр. чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, чл. 92, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Спорното материално право е обусловено от проявлението в обективната действителност на следните материални предпоставки (юридически факти): **1)** страните да са се намирали в облигационно отношение по договор за повишаване на квалификацията; **2)** работникът или служителят да не е изпълнил задължението си да работи при работодателя през целия уговорен в договора период; **3)** да са налице вреди под формата на претърпени загуби, т.е. да е налице намаляване на активна на имуществото на ищеца или да е увеличен пасива на имущество, или да са сторени разноски; **4)** наличието на причинно-следствена връзка между противоправното поведение и вредите, което е да било предвидимо към момента на сключва на договора; **5)** наличието на виновно поведение при неизпълнението на договора.

По отношение осъдителният иск за заплащане на неустойка за предсрочно прекратяване на договора, същият е обусловен от следните материални предпоставки: **1)** валидно сключен договор за повишаване на квалификацията, в който е уговорено заплащането на неустойка при предсрочно прекратяване на договора на конкретни правно основания; **2)** наличието на виновно неизпълнение от ответника на задължението да работи в уговорения период от време при ищеца, както и да е прекратил трудовото правоотношение на уговорените в договора или закона основания.

Между страните не се спори, поради което и с доклада по делото е обявено за безспорно на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК, че: **1)** между страните е бил сключен договор за обучение и квалификация от 01.09.2019 г., **2)** както и трудов договор от 31.01.2020 г., **3)** както и че на 02.03.2021 г. била подала пред ищеца предизвестие за прекратяване на трудовото правоотношение, което било прекратено със Заповед за прекратяване на трудовото правоотношение № 2/02.03.2021 г.

От представения по Договор за обучение и квалификация от 01.09.2019 г. се установява, че страните са постигнали съгласие за следното:

- според чл. 1 от договора, обучаващото се лица (ответницата по настоящото дело) да бъде обучавана за сметка на работодателя (ищец по делото) в сферата на естетичната медицина, като всички разходи по провеждане на обучението – осигуряването на материали, посещение на лекционни и практически курсове, практическо обучение за работата със специализирана медицинска апаратура ще бъдат поети от работодателя;

- съгласно клаузата на чл. 2 от договора, първоначалните разходи по провеждане на обучението се определят в размер на 20000,00 лева. Всяка допълнително проведена квалификация или обучение, разходите за които не са определени от страните – по договора, ще бъдат предмет на допълнително споразумение, представляващо неразделна част от договора;

- в клаузата на чл. 3, страните са постигнали съгласие, че работодателят има право да изисква от обучаващото се лице редовно присъствие в провежданите занятия, както и има право да бъде информиран за всички обстоятелства, водещи до промяна или прекъсване на обучението. Всяко непредвидено отсъствие от провежданите курсове (включително и отсъствия дължащи се на болест или друга основателна причина) следва да бъде съобщено на работодателя във възможно най-кратък срок;

- съгласно уговореното в чл. 4 от договора, в срок от шест месеца от сключването на договора за обучение, обучаващото се лице се задължава да постъпи на работа при работодателя при условията на непълно работно време, както и да полага труд при него за срок не по-малко от пет години, считано от датата, в която влиза в сила сключения трудов договор. При неизпълнение на задължението – а именно при неключване на трудов договор или при прекратяване на трудовото правоотношение по инициатива на обучаващото се лице или поради вина (налагане на дисциплинарно наказание „уволнение“), обучаващото се лице

следва незабавно и без протест да възстанови на работодателя, разходите за обучение в размера, посочен в чл. 2 (плюс всички допълнително, ако такива са направени), увеличени с 20 %. Обучаващото се лице се освобождава от задължението да възстанови заплатената сума, увеличена с 20 %, при настъпването на следните изчерпателно посочени форсмажорно обстоятелства – обявяването на дружеството на работодателя в ликвидаци или несъстоятелност с влязло в сила съдебно решение.

В случая съдът намира, че следва да извърши граматическо, систематично и телеологическо тълкуване на процесния договор, съобразно правилото на чл. 20 ЗЗД, в което е предвидено, че при тълкуването на договорите трябва да се търси действителната обща воля на страните. Отделните уговорки трябва да се тълкуват във връзка едни с други и всяка една да се схваща в смисъла, който произтича от целия договор, с оглед целта на договора обичаите в практиката и добросъвестността.

С оглед извършеното тълкуване на процесния договор, съдът намира, че същият е такъв по смисъла на чл. 234 КТ, доколкото макар и същият да е сключен преди възникването на основното трудово правоотношение, то неговото действие е предпоставено именно от възникването на трудово правоотношение между страните. Действително, така както е уговорена клаузата на чл. 4, ал. 1 от договор за обучение и квалификация от 01.09.2019 г. би могло да се мисли, че същият е отделен договор уреден в рамките на ЗЗД. В случая обаче, като се вземе предвид задължението за постъпване на работа и неговото неизпълнение, съдът счита, че в случая се касае за хипотеза при което договора е породил в определени части антиципирано изпълнение на задълженията, което е поставено в зависимост от сбъдването на уговореното потестативно условие – сключването на трудов договор в 6-месечен срок от сключването на договора за обучение и постъпване на обучаващото се лице на работа при условията на непълнен работен ден при работодателя.

Уредбата на професионалната квалификация по КТ е изградена върху договорния принцип, като в рамките на договорната свобода на страните е установена известна закрила на труд – например максимален срок на задължението по чл. 234, ал. 3, т. 1 КТ за работа при този работодател. Съгласно чл. 234, ал. 3, т. 2 КТ с договора за повишаване на квалификацията страните могат да предвидят отговорност при неизпълнение на поетото от работника/служителя задължение да работи при работодателя определен срок. Целта на разпоредбата е работата в определения по чл. 234, ал. 3, т. 1 КТ срок при този работодател да компенсира разходите за обучение. За разлика от договора за ученичество (арг. чл. 230 – 232 КТ), при договора за квалификация и преквалификация не е уреден по императивен начин размерът на обезщетението при неизпълнение на договора от страна на обучавания – дали обезщетението следва да съответства на неизпълнената част от договора, или се дължи цялата сумата за разходите по обучението. Следователно този въпрос е предоставен на договорната свобода на страните. Във всеки конкретен случай договорът следва да се тълкува по правилото на чл. 20 ЗЗД като се търси действителната воля на страните и клаузите се схващат в смисъла, който най-пълно съответства на целта на договора, обичаите в практиката и добросъвестността. В този смисъл, няма пречка страните да уговорят и неустойка за прекратяване на договора, чрез едностранно адресирано волеизявление преди уговорения в договора срок. Съдът следва да прави преценка при уговорена клауза за неустойка дали последната е договорена в съответствие с добрите нрави и принципа за справедливостта. Договорът по чл. 234, ал. 1 КТ има характер на трудов, но що се касае до въпросите, свързани с неговото изпълнение и последиците от това, приложими са общите правила за договорите и изпълнението, и следва да се приложи гражданския закон, относно отговорността при неизпълнение – така **Решение № 665 от 19.05.2010 г. на ВКС по гр. д. № 706/2009 г., IV г. о., ГК; Решение № 227 от 19.04.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1861/2010 г., IV г. о., ГК; Решение № 28 от 1.07.2011 г. на ВКС по гр. д. № 243/2010 г., IV г. о., ГК; Решение № 272 от 5.10.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1637/2010 г., III г. о., ГК; Решение № 141 от 27.06.2022 г. на ВКС по гр. д. № 3429/2021 г., IV г. о., ГК.**

Следователно, предвид уговореното в процесния договор и с оглед извършеното му тълкуване, трябва да се направи извод, че към последният са приложими общите норми на гражданското право. При това положение, тъй като се касае за договорно неизпълнение ангажирането на гражданската отговорност на ответника – длъжник, обезщетява позитивният интерес на ищеца – кредитор. Тоест, онзи интерес, който би поставил кредитора в положение, като договорът да беше надлежно изпълнен. Но с една особеност, която касае договорната отговорност. Наличието на причинно-следствената връзка от неизпълнение на договорното задължение и произтеклите от това вреди. Тоест, каква е границата на гражданската отговорност, която следва да понесе ответника. Съгласно новелата на чл. 82 ЗЗД обезщетението обхваща претърпяната загуба и пропуснатата полза, доколкото те са пряка и непосредствена последица от неизпълнението и са могли да бъдат предвидени при пораждане на задължението. Но ако длъжникът е бил недобросъвестен, той отговаря за всички преки и непосредствени вреди. Предвидимостта на вредите, при неизпълнение на договорно задължение се преценява във всеки конкретен случай с оглед вида на вредите, клаузите на съответния договор и събраните доказателства, включително представените при сключването на договора документи и при съобразяване специалните правила на приложимия, за съответния вид договор, подзаконов нормативен акт и общите правила на ЗЗД, за отговорността за изпълнение на договорите. Преценката за предвидимост се осъществява към момента на сключването на договора. Изискването за предвидимост не се отнася за размера на вредите, който подлежи на доказване. Предвидими са вредите, които нормално би следвало да се допуснат при пораждане на задължението, като закономерен резултат от неговото неизпълнение, вредите, които длъжникът, при полагане на дължимата грижа, е могъл да прогнозира според обстоятелствата, които са му били известни при сключването на договора или които са могли да му бъдат известни – в този смисъл **Решение № 245 от 31.07.2017 г. на ВКС по т. д. № 3625/2015 г., I т. о., ТК; Решение № 240 от 7.05.2015 г. на ВКС по т. д. № 317/2014 г., I т. о., ТК**. Ето защо, в процесния случай предвидими се явяват вреди за разходи за обученията, които работодателят е заплатил – предвид уговореното между страните. При това положение, именно тези разходи подлежат на възстановяване, тъй като същите се явяват имуществени вреди под формата на сторени разходи от гледна точка на работодателя, при предвидима и нормално очаквана хипотеза на точно изпълнение на договора и поетите по него задължения.

От представените по ищеца писмени доказателства се установява, че в случая са заплатени следните суми: **1)** по платежно от 18.10.2019 г. сумата от 641,78 лева; **2)** по РКО № 116/12.11.2019 г. – сумата от 900,00 лева; **3)** по справка за трансакции от 17.11.2019 г. – сумата от 418,05 лева; **4)** по преводно нареждане от 13.11.2019 г., сумата от 5,10 лева – заплатена застрахователна премия; **5)** по вносна бележка от 26.07.2019 г. – сумата от 600,00 лева; **6)** по вносна бележка от 23.10.2019 г. и преводно нареждане от 25.10.2019 г. сумата от 1200,00 лева; **7)** сумата от 250,00 лева – по преводно нареждане от 16.02.2021 г.; **8)** сумата от 1008,00 лева – по преводно нареждане от 13.01.2020 г.; **9)** сумата от 900,00 лева – по преводно нареждане от 30.01.2020 г.; **10)** сумата от 4719,00 лева – по преводно нареждане 09.07.2020 г.; **11)** сумата от 1000,00 лева – за обучение за работа с апарат Plexr Plus по договор от 23.12.2019 г. сключен между „ХЦ“ ЕООД и „Бест Медикал Кепър“ ООД. Или общи сумата от 11641,93 лева.

Предвид изложеното, съдът намира, че безспорно ищецът е установил, че е сторил разноски за обучение на ответника по сключения договор, който договор предвид прекратяването на трудовото правоотношение (което е отделено за безспорно на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК) не е бил изпълнен, поради което настоящият съдебен състав намира, че претенцията за главницата е установено пълно и главно – т.е. налице са всички материални поредпоставки за уважаване на предявеният иск за главницата, тъй като твърдените и доказани вреди от ищеца са не само действително настъпили, но и предвидими към момента на сключването на договора по смисъла на чл. 82 ЗЗД.

По отношение на претенцията за неустойка, съдът намира следното:

Съгласно задължителните разяснения на т. 3 от ТР № 1/15.06.2010 година, постановено по тълк. д. № 1/2009 година на ОСТК на ВКС, според което неустойка е нищожна поради нарушение на принципа за справедливост и спазване на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1 ЗЗД, когато единствената цел, за която е уговорена, излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. В тази връзка при извършена преценка за нищожност на неустойката, поради накърняване на добрите нрави, към момента на договарянето, съдът следва да съпостави следните критерии – вида на уговорената неустойка. Нейният размер включва направените от работодателя разходи за обучението, поради което съответствал на значимостта на неизпълнението и последиците от него. Следва да се вземе предвид и степента на неизпълнение на договора от страна на ответника, който е подал предизвестие за прекратяване на трудовия договор след малко повече от година и един месец от както е бил допуснат да изпълнява длъжността „Лекар“. Предвидимите към момента на договарянето обичайни вреди за ищеца като работодател, търговец и изправна страна, не са нормално по-малки при подобен вид неизпълнение. Присъждането на неустойката не може да доведе до неоснователно обогатяване на изправната страна, а до нейното адекватно обезщетяване – така **Определение №712/01.08.2018 по дело №793/2018 на ВКС, ГК, IV г.о.** По изложените съображения, неустойката в случая нито е екзорбитантна, нито е прекомерна по смисъла на чл. 92, ал. 2 ЗЗД спрямо реално претърпените вреди към момента на договорното неизпълнение. Тези действително настъпили имуществени вреди съответстват именно на изразходваните от работодателя средства за обучение на служителя, срещу които не получава очакваната насрещна компенсация от облаги в резултат от положен труд от същия служител с повишена вече квалификация за срок от минимум пет години, а не само за година и малко повече от един месец. В идентичен смисъл, че неустойката не е нищожна – **Решение № 139 от 21.05.2019 г. по к. гр. д. № 3109 / 2018 г. на ВКС.** Нещо повече, в случая трябва да се отчете и обстоятелството, че неустойката е уговорена на куторично (форфетерно). Тоест, налице е съразмерност на вземането за неустойка с момента на неизпълнение на задълженията по договора, както и със сторените разходи към този момент. В тази насока трябва да се отчете факта, че неустойката е уговорена, като зачетна такава, но не върху глобалната сума по договора, което би могло да доведе до екзорбитантност и нарушаване на принципа на забрана за неоснователно обогатяване, а върху сумата по действителното сторените разходи. В този смисъл чрез заплащането на неустойката не се стига и до нарушаване на забраната за неоснователно обогатяване, като същата обезщетява действителните вреди на работодателя.

За пълнота трябва да се посочи, че макар и процесната неустойка да има зачетен характер, т. е. да компенсира вредите за неизпълнение, то последните принципно биха могли да се претендират по общия ред – за размера, който не се покрива от неустойка. Тоест, в случая макар и неустойката да е зачетна същата има засилен санкционен характер и обезпечителен характер, като обезщетителната ѝ функция е проявен в по-малка степен. Целта на уговорената зачетна неустойка е да се мотивира длъжника по договора да изпълни последният точно под „страх“ от заплащане на парично обезщетение, което е предвидено в

разумен размер, предвид интереса на страните по договора. Освен това, трябва да се отчете, че стимулиращата (неправилно наричана в теорията и съдебната практика – санкционна функция) на неустойката в случая не е в прекомерен характер, а отчита интересите и на двете страни, като същата макар и уговорена форфетерно отчита размера на сторените от работодателя разходи, т. е. не е уговорена като проста глобална сума, която да не отчита икономическият интерес на двете страни. В тази насока трябва да се спомене, че обезпечителната функция на настоящата неустойка не се проявява в нищо друго, освен в икономическият натиск над длъжника, за да последният да изпълни точно договора. Тоест, функцията е конкретно зададена, като съдът отчита и другото и принципно проявление, че при неустойка вредите не подлежат на доказване (арг. чл. 92, ал. 1, изр. 1 ЗЗД). Тук е и мястото да се спомене, че предвиденият размер на неустойката и формирането ѝ, води извода на съда, че обезщетителната функция е отслабена. В случая зачетната неустойка не може да обезщит изцяло вредите на работодателя, което отслабва обезщетителната функция. Ето защо, при определянето на неустойката като зачетна, може да се направи и извод, че същата има и известен кумулативен характер, което се обуславя от санкционната функция, но същият санкционен характер не излиза извън присъщите функции на договорната отговорност, която може да се вмени по договор между страните при който е уговорена неустоечна клауза.

С оглед гореизложеното, съдът намира, че при приложение на разпоредбата на чл. 162 ГПК, предвид аритметическото пресмятане на дължимите суми, претенцията за зачетна неустойка следва да бъде уважена в пълния предявен размер. Досежно размера на законната (мораторната) лихва, съдът при приложение на правилото на чл. 162 ГПК, намира, че претенцията върху главницата следва да бъде уважена в пълния предявен размер. Като за пълнота следва да се посочи, че съдът намира, че ответницата е изпаднала в забава, предвид представените по делото доказателства за връчена покана за изпълнение, но освен това трябва да се спомене и факта, че в случая според съдебният състав покана не е била необходима, доколкото в чл. 5, ал. 2 от договора за обучение е предвидено, че в случай на прекратяване на трудовото правоотношение от обучаващото се лице, последно е било длъжно да възстанови сторените разходи за обучение, увеличени с 20 %. Тоест, задължението за възстановяване на разходите и дължимата неустойка са станали изискуеми към момента на прекратяването на трудовото правоотношение по силата на постигнатата между страните уговорка в договора.

Настоящият съдебен състав счита, че възраженията на ответника по отношение на предявените претенции са изцяло неоснователни, като съображенията за това са следните:

Правно неиздържана е тезата на ответника, че трябвало да се намали размера на претендираното обезщетение за вреди с оглед времето през което била работила при ищеца. В случая доводът на ответницата е развит по аналогия от договора по чл. 232 КТ. За разлика от договора за ученичество (чл. 230-232 КТ), при договора за квалификация и преквалификация **не е уреден по императивен начин размерът на обезщетението при неизпълнение на договора от страна на обучавания**, т. е. във всеки конкретен случай

договорът следва да се тълкува по правилото на чл. 20 ЗЗД, като се търси действителната воля на страните и клаузите се схващат в смисъла, който най-пълно съответства на целта на договора, обичаите в практиката и добросъвестността. При неизпълнението на поети с договора по чл. 234, ал. 1 КТ задължения са приложими общите правила гражданския закон относно отговорността за неизпълнение на договорите – така **Решение № 141 от 27.06.2022 г. на ВКС по гр. д. № 3429/2021 г., IV г. о., ГК**. А съгласно общите правила и принципа за интегрално обезщетение на вредите (който е основен в българското) право, обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка последица от договорното неизпълнение. Единствено с оглед правилото на чл. 83, ал. 1 ЗЗД, ако неизпълнението се дължи и на обстоятелства, за които кредиторът е отговорен, съдът може да намали обезщетението или да освободи длъжника от отговорност. В случая подобни обстоятелства нито се твърдят, нито се доказват, за да може да бъде изпълнен хипотезиса на правилото на чл. 83, ал. 1 ЗЗД.

Ирелвантни са доводите на ответника дали е вземала участие или е присъствала на всички обучения. Съгласно уговореното по процения договор, същата е трябвало надлежно на уведомява работодателя за обстоятелствата, които са причина за отсъствие, които обстоятелства трябва да са **обективни**. Тъй като по делото липсват доказателства за подобно уведомяване, съдът е длъжен да приеме недоказания факт за неосъществил се в обективната действителност – арг. чл. 154, ал. 1 ГПК. В тази насока възраженията касаят обстоятелства, че ответницата се намирала на работа, което е несъстоятелно. След като е поето задължение за явяване на обучение и за непълен работен ден е без значение дали ответницата е на работа, какви други задължения има, или дали може да организира времето си, за да изпълни задължението си по договора, за да се яви на обученията. Това е без никакво значение, след като е поела задължение за обучение и непълен работен ден ответницата е била длъжна да изпълни задълженията си, независимо от другите си функции и задължения, които са извън настоящият процес. На следващо място трябва да се изтъкне и факта, че основното съображение против възражението на ответницата е факта, че е било налице задължение за уведомяване на работодателя в тежест на ответника. След като последният не изпълнил надлежно задължението всички възражение против участието или неучастието в обучението са неоснователни.

Извън релевираното възражение за нищожност, за което съдът е изложил съображения по-горе в мотивите си, то тезата на ответника, че се касае за компенсаторна неустойка е правно несъстоятелна. Компенсаторната неустойка се уговаря само за пълно неизпълнение на договора. В случая, така както е уговорена неустоечната клауза и предвид тълкуването по чл. 20 ЗЗД, съдът достига до извод, че неустойката е уговорена за съответно неизпълнение, което може да бъде и пълно, но което придава на неустоечната клауза зачетен, а не компенсаторен характер. При това положение трябва да се спомене, че е налице принципно разграничени между компенсаторната и зачетната неустойка. При компенсаторната неустойка се цели изправният кредитор да получи вредите от пълното неизпълнение на договора, докато при зачетната неустойка се целят вреди, които са различни от цялостното договорно неизпълнение или когато се придава санкционен

характер на вредите, ведно с тези от договорното неизпълнение, които се претендират по общия ред – тяхното кумулиране.

На следващо място трябва да се спомене, че не може да се приеме тезата на ответника, че не се дължала мораторна лихва върху неустойката. С процесната неустоечна клауза не е регламентирана мораторна неустойка, която да обхваща неточното изпълнение на договора в темпорален аспект. Щом е налице паричен дълг, макар и под формата на неустойка, то няма основание да се отрече възможността, при неизпълнението ѝ на падежа, да се търси обезщетение и за забава на това нейно неизпълнение в рамките на допустимите от законодателството предели – така **Решение № 1418 от 03.10.2002 г. по гр. д. № 2313/2001 Г., V Г. О. на ВКС**. Като в случая съдът отчита начина на изчисляване и определяне на неустойката, за да направи извод, че не е налице заобикаляне на законната забрана за анатоцизъм. В случая са налице две самостоятелни задължения, всяко от които влече определен вид отговорност за длъжника. На първо място, при неизпълнение на главното задължение, става дължимо вземането за неустойката. На второ място, при забава за плащане на дължимата неустойка, ще се начислява законна лихва върху нея, съгласно чл. 86 ЗЗД, затова е налице второ вземане, чийто правопораждащ факт е различен от този, породил вземането за неустойка – неизпълнението на основното задължение. При такава хипотеза не е налице неизпълнение, което се санкционира два пъти и следователно няма пречка да се претендират и неустойката, и законната лихва върху нея – така **Решение № 1418 от 03.10.2002 г. по гр. д. № 2313/2001 Г., V Г. О. на ВКС; Решение № 1418/03.10.2002 г. по гр. д. № 2313/2001 г. V г. о. на ВКС; Решение № 597/06.06.2005 г. по т. д. № 914/2004 г. на ВКС, ТК, II т. о.; Решение № 73/29.06.2011 г. по т. д. № 683/2010 г. на ВКС, ТК, I т. о.**

При този изход на правния спор с правна възможност да претендира разноски разполага единствено ищецът. Последният е поискал присъждането на деловодни разноски, като е доказал, че реално е сторил такива, поради което и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, следва да му се присъди сумата от 3040,00 лева, представляващи дължима държавна такса и заплатено адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство.

Така мотивиран, Софийският районен съд

РЕШИ:

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЕВ. Й. АРН., ЕГН: ***** с адрес: гр. да заплати на „ХЦ“ ЕООД, ЕИК:, със седалище и адрес на управление: гр., на основание чл. 82 ЗЗД, във вр. чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, чл. 92, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, сумата от **сумата от 11641,93 лева**, представляващи имуществени вреди за сторени разходи за обучение, произтичащи от неточното изпълнение на Договор за обучение и квалификация от 01.09.2019 г., **ведно** със законната лихва от 10.01.2022 г. до окончателното плащане, като и **сумата 2328,39 лева**, представляващи неустойка на основание чл. 4, ал. 2, изр. 1 от Договор за обучение и квалификация от 01.09.2019 г., както **сумата от 601,55 лева**,

представляващи мораторна лихва за периода от 09.08.2021 г. до 10.01.2022 г.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ЕВ. Й. АРН., ЕГН: ***** да заплати на „ХЦ“ ЕООД, ЕИК:, сумата от **3040,00 лева**, представляващи дължима държавна такса и заплатено адвокатко възнаграждение за първоинстанционното производство.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в двуседмичен срок от съобщението до страните пред Софийският градски съд с въззивна жалба.

Препис от решението да се връчи на страните!

РАЙОНЕН СЪДИЯ:

Съдия при Софийски районен съд: _____